

POSUDEK OPONENTA RIGORÓZNÍ PRÁCE

Jméno rigorózanta:	Mgr. Zuzana Filousová
Téma práce:	Náklady civilního řízení sporného
Rozsah práce:	90 (!) stran vlastního textu (203 968, tj. 113 NS)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Rigorózántkou zvolené téma lze považovat nikoliv za nové, neboť si za téma své práce zvolila problematiku nákladů v civilním řízení sporném. Zvolené téma je ale tématem stále aktuálním, a to zejména jeden konkrétní druh nákladů řízení - odměna za zastupování, neboť právě tento druh nákladů řízení je předmětem častých odborných diskusí. Na tuto skutečnost reaguje nejen odborná literatura a judikatura, ale i poměrně časté změny právní úpravy.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování rigorózántkou zvoleného tématu vyžaduje znalosti teoretické, a to především problematiky nákladů řízení jednak z obecného pohledu, dále i podrobné znalosti jednotlivých druhů nákladů řízení. Přínosné zpracování tématu samozřejmě vyžaduje práci a ovládnutí relevantní judikatury. Zvolené téma navíc postrádá podrobnější a ucelené zpracování v odborné literatuře a celkově mu není věnována taková pozornost, jako je tomu v případě jiných tradičních institutů civilního procesu. Autorka použila při psaní své práce zejména metody popisné a analytické. Jejím cílem ovšem nebylo, jak by se dalo očekávat, podat ucelené pojednání o jednotlivých druzích nákladů řízení v civilním řízení sporném včetně problematiky placení a náhrady nákladů řízení, a to za použití relevantní judikatury a odborné literatury, ale jak sama v úvodu (a toto konstatování opakuje i v závěru práce) uvádí „... zpracovat jakousi přehlednou příručku, ...“. Bohužel je nutné konstatovat, že takovýto cíl nemůže být vhodným cílem pro zpracování rigorózní práce, která má především prokázat teoretické znalosti uchazečky a její schopnost zpracovat dané téma do podoby juristického výkladu, nikoli plnit funkci nějakého návodu pro praxi!

Náročnost zvládnutí výše nastíněných teoretických otázek, při čemž lze čerpat z monografické i časopisecké odborné literatury, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu. **Podle mého názoru ovšem rigorózántka neprokázala schopnost samostatně, důkladně zpracovat dané téma do podoby juristického výkladu potřebného pro rigorózní práci.**

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce rozčleněna do jedenácti kapitol, úvodu a závěru. Jednotlivé kapitoly se dále vnitřně člení. Součástí práce je seznam použité literatury a pramenů, seznam použitých zkratk, resume (v anglickém jazyce), abstrakt v českém jazyce a anglickém jazyce (obojí včetně klíčových slov).

V kapitole první popsala autorka pojem a funkci nákladů řízení. V kapitole druhé se rigorózántka zabývala problematikou placení a náhrady nákladů řízení a posléze v kapitole třetí rozhodováním soudu o náhradě nákladů řízení. Tato kapitola by ovšem systematicky patřila až před závěr práce. Neboť v následujících kapitolách (4. - 10.) popsala jednotlivé druhy nákladů řízení, a to hotové výdajů účastníků a jejich zástupců, soudní poplatek včetně institutu osvobození od soudního poplatku, náklady důkazů, tlumočné a odměna za zastupování, náhrada za daň z přidané hodnoty, odměna pro mediátora podle zákona o mediaci za první setkání s mediátorem nařízené soudem podle § 100 odst. 2 o. s. ř. a zvláštní kapitolu (kapitolu 11.) věnovala problematice nákladů spojených s uplatněním pohledávky.

Práce je ukončena závěrem, ve kterém autorka provedla shrnutí tématu své práce. I když já bych právě v této části očekávala autorčino podrobnější hodnocení současné právní úpravy a dále uvedení vlastních návrhů *de lege ferenda*, a to zejména v případě, že vlastní text práce tyto neobsahuje. Po formální stránce není práce rozčleněna vhodným způsobem. Jednotlivé kapitoly sice vystihují témata, která patří do problematiky práce, ale jejich řazení a provázanost s textem postrádá logický systém - nejprve přeci vysvětlím a zabývám se tím, co mezi náklady řízení patří, abych se posléze mohla věnovat tomu, co právě z těchto nákladů bude moci být nahrazeno.

4. Vyjádření k práci

Celkově práci hodnotím jako průměrné zpracování daného tématu. Důvodem pro toto hodnocení je skutečnost, že autorka zřejmě nepochopila zadání - když si stanovila za cíl zpracovat „příručku“ - což se jí bohužel víceméně povedlo. Rigorózanťka na mnoha místech práce popisuje naprosto zbytečně praktické detaily, ale práci chybí teoretický základ. Základním nedostatkem rigorózní práce je nejasné zaměření práce, nejasná koncepce. Navíc práce obsahuje i věcné a další nedostatky, které budou podrobněji popsány níže. Na řadě míst používá určitých slovních obrátů a zjednodušených formulací, které jsou pro práce tohoto typu nevhodné. Podle mého názoru předložená práce není způsobilým podkladem pro ústní obhajobu v rámci rigorózního řízení a pro potřebu rigorózního řízení bude potřebné ji (případně) přepracovat.

Automatická kontrola shod provedená systémem theses.cz generuje dokument čítající 2794 (!) stran, představující 120 dokumentů obsahujících shody. Míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 5%. Nalik je v lidských silách takto obsáhlý dokument prostudovat, lze konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů či judikatury, které logicky musí být shodné. Na základě uvedené kontroly shod tedy nelze učinit závěr o tom, že by rigorózanťka nepostupovala při tvorbě práce *lege artis*.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cílem rigorózní práce (jak si ho autorka ovšem nevhodně v úvodu vytyčila) bylo „... zpracovat jakousi přehlednou příručku ...“ (!). Hodnocená práce sice splnila cíl, který si rigorózanťka v úvodu vytyčila, ovšem je nutné konstatovat, že se jedná o naprosto nevhodný cíl pro práce tohoto druhu!
Samostatnost při zpracování tématu	Rigorózanťka při zpracování zvoleného tématu prokázala určitou schopnost samostatné práce. I když by se dalo očekávat, že k danému tématu vyhledá více odborné literatury a bude pracovat s aktuálními publikacemi, a to nejen při studiu odborné literatury, ale i při sepsání vlastního textu práce (viz např. odkaz na s. 15 a 16 a na jiných místech práce). Kladně lze hodnotit autorčino práci s judikaturou, kterou k tématu vyhledala a v textu práce na ni hojně odkazuje. Lze uzavřít, že autorka při zpracování práce postupovala dostatečně samostatně.
Logická stavba práce	Zvolenou systematiku práce nepovažuji za úplně vhodnou. Blíže k tomu viz bod 3. tohoto posudku. Lze uzavřít, že logická stavba práce není vhodná.

Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací	Součástí práce je seznam odborné literatury, z něhož je zřejmé, že rigorózančka pracovala s přibližně jedenácti odbornými publikacemi, nevyhledala ovšem téměř žádné články v odborné literatuře, a to považuji za nedostatečné. Cizojazyčnou literaturu nevyužila vůbec (vyjma dvou odkazů na internetové zdroje). Nesprávně rovněž cituje právní předpisy (např. na s. 9, 13, 16 a na dalších místech práce včetně seznamu použitých zkratk). To je vzhledem k požadavkům na práce tohoto druhu nedostačující.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autorka zvolené téma bohužel nezpracovala zevrubně, což bylo zjevně determinováno chybným pojetím druhu práce a stanovením nevhodného cíle. Lze tedy uzavřít, že autorka zvolené téma nezpracovala řádně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	K celkové úpravě práce nemám zásadních výhrad. Součástí práce je tabulka na s. 40, která zobrazuje údaje pro výpočet jízdného. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce je po stránce jazykové i stylistické na průměrné, resp. spíše podprůměrné úrovni. Práce obsahuje značné množství jazykových a gramatických chyb (např. na s. 6, 9, 16, 25, 30, 45, 46, 47, 49, 54, 58, 63, 67, 68 atd.), překlepů (např. na s. 47, 69) a chyb v interpunkci (např. na s. 7, 16, 18, 41, 52, 67, 70, 80, 88 atd.). Další připomínky: neodráží mezeru za tečkou u zkratky „o. s. ř.“ Není vhodné začínat větu zkratkou „odst.“ (s. 47), zkratkou „§“ (s. 58), zkratkou „čl.“ (s. 66). V práci je rovněž mnoho výrazů, které do práce tohoto druhu nepatří (např. na s. 10 „pořízení důkazů“ na s. 24, 25 a jiných místech práce „nákladové usnesení“, na s. 44 „... postihuje ...“ atd.). Rigorózančka nevěnovala pozornost formální podobě práce včetně konečné technické redakci textu. Jazyková a stylistická úroveň práce je tedy na podprůměrné úrovni.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

6. 1. Připomínky:

Na s. 10 -11 - popisuje autorka problematiku tlumočného - tyto náklady nese vždy stát?,
na s. 11 uvádí „advokát profesionál“ - máme snad advokáta neprofesionála?,
na s. 11 dole - chybí označení uvedeného předpisu,
na s. 14 - částka 50,- Kč vyúčtována za odeslání předžalobní výzvy - z čeho autorka dovodila, že se jedná o příslušenství pohledávky?,
na s. 15, 16 - nepracuje s aktuální literaturou (rovněž na dalších místech práce),
na s. 16 dole (a na jiných místech práce) - necituje autorka řádně podle citační normy,
na s. 17 - chybně uvedeno - ČAK advokáta neustanovuje, ale „určuje“ (!),

na s. 17 - nevhodně řečeno „... zřízenou speciální vyhláškou ...“, dále zde píše o „prokázání“ majetkových poměrů a posléze popisuje „prohlášení“ o majetkových poměrech?,
na s. 18 shora - popisuje něco, co není ovšem vysvětleno (např. co jsou to zálohy a kdo je platí?), dále nevhodné vyjádření „směrodatná“,
není mi zřejmé, proč najednou na s. 18 popisuje náhradu nákladů řízení, když název podkapitoly 2. 1. je „Placení nákladů řízení“,
na s. 19 - je zmínka o problematice separace nákladů řízení, ale není vůbec konstatováno, že jde právě o „separaci“ nákladů řízení - kdy je možná, důsledky atd. (pak najdeme zmínku na s. 24, ale bez dalšího vysvětlení),
na s. 19 - opět chybná citace právních předpisů,
na s. 24 - nevhodný výraz „nákladové usnesení“ (i dále např. na s. 25), nepřesné konstatování v první větě třetího odstavce shora - činí tak soud nikoli „Soudci“! (důsledek „příručky“!),
na s. 29 - chybí řešení situace, kterou autorka v textu popsala, dále v textu chybí slovo „řízení“ (i na jiných místech práce), na s. 30 dole,
na s. 38 - místo „platit“ má být „hradit“,
na s. 42 - jakou vypovídací hodnotu má konstatování „... mnoho soudců se s ní v praxi ještě neztotožnilo ...“?,
na s. 44 - opět nevhodný výraz „...postihuje ...“,
na s. 47 - uvádí nepřesně příklady věcného osvobození od soudních poplatků - uvádí „řízení o výživné“, ale nejde o všechna, ale pouze u vzájemné vyživovací povinnosti rodičů a dětí, dále „dědické řízení“ - správně řízení pozůstalostní v prvním stupni!,
na s. 48 - o čem má úvod podkapitoly 5. 2. vypovídat?,
u problematiky osvobození od soudních poplatků - autorka bohužel naplnila svůj cíl napsat „příručku“ - místo toho bych očekávala úvahu, z čeho vyplývá nárok na osvobození, že ho mají jak osoby fyzické včetně podnikatelů, tak právnické, očekávala bych hlubší zamyšlení nad problematikou zkoumání „zjevné bezúspěšnosti“ na počátku řízení,
na s. 53 - autorka konstatuje povinné zastoupení v dovolacím řízení - ano, ale existují přeci výjimky, o kterých práce mlčí,
na s. 66 - 67 - u podkapitoly o tlumočném - postrádám zmínku o situaci, kdy jeden z účastníků řízení (oba mají český jazyk jako svůj jazyk mateřský) předloží jako důkaz listinu v cizím jazyce,
na s. 68 - a jak může zastupovat advokát?,
na s. 69 - ohledně náhrady za daň z přidané hodnoty - není jasně vysvětleno,
komparace - je v práci místy provedena (např. na s. 64, 67, 85, 88), ale není mi zřejmé, proč u nějakého druhu nákladů řízení je a u jiného (např. svědečného) není - je tedy vhodná, ale výběr byl zřejmě náhodný bez jasné koncepce,
kritika, příp. vyjádření vlastních názorů - pouze na s. 72, 77, 85 - tedy velmi sporadicky, na to navazuje poznámka k závěru práce - ale jak vše podle autorky vyřešit, kde jsou její návrhy *de lege ferenda*?

6. 2. Otázky k zodpovězení při obhajobě:

Závěrem shrnuji: Rigorózní práce Mgr. Zuzany Filousové prokazuje, že autorka má schopnost shromáždit množství empirických poznatků, postřehů, kritických úvah apod., vztahujících se k tématu nákladů řízení. Podle mého soudu však neprokázala schopnost samostatně, důkladně zpracovat dané téma do podoby juristického výkladu potřebného pro rigorózní práci.

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce Závěrem lze konstatovat, že předložená rigorózní práce nesplňuje požadavky kladené na rigorózní práce, tj. prokázat schopnost k samostatné tvůrčí činnosti a

	hlubší znalosti ze zpracovávané tematiky, a proto nedoporučuji její přijetí k ústní obhajobě.

V Praze dne 7. února 2017

JUDr. Dita Frintová, Ph.D.
oponent rigorózní práce